

น้ำ

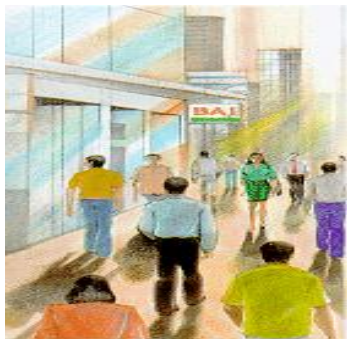

เป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ นอกเหนือจากการอุปโภคบริโภคบริโภคในชีวิตประจำวันแล้ว น้ำยังมีบทบาทสูงในการรังสรรค์อารยธรรมความมั่นคงและ มั่งคั่งของสังคม มนุษยชาติได้ประโยชน์มหาศาลจากทรัพยากร น้ำมาโดยตลอด แต่ในปัจจุบันปัญหาการขาดแคลนน้ำ และการเกิดมลพิษทางน้ำ ยิ่งทวีความรุนแรงและจิตสำนึกรับมือกับผลกระทบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

ในอนาคตอันใกล้สถานการณ์ของทรัพยากรน้ำ อาจเกิดปัญหาใหญ่ถึงขั้นวิกฤติ โดยเฉพาะในด้านการขาดแคลนน้ำทั้งนี้เนื่องจาก

- แนวโน้มที่จะเกิดภัยแล้งมากขึ้น
- น้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ มีคุณภาพลดลง
- การใช้น้ำฟุ่มเฟือยในกิจการต่าง ๆ อันได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การใช้น้ำในครัวเรือน และธุรกิจบริการต่าง ๆ

น้ำเสียและแหล่งกำเนิดน้ำเสีย

น้ำเสีย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 หมายถึง ของเสียที่อยู่ในสภาพของเหลวรวมทั้งมลสารที่ปะปนและปนเปื้อนอยู่ในของเหลวนั้น

แหล่งกำเนิดมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ แหล่งที่มีจุดกำเนิดแน่นอน (Point Source) ได้แก่ แหล่งชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น และแหล่งที่ไม่มีจุดกำเนิดไม่แน่นอน (Non – Point Source) ได้แก่ การเกษตร เป็นต้น

น้ำเสียจากชุมชน ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน น้ำเสียนี้มีสิ่งสกปรกในรูปของสารอินทรีย์สูง

น้ำเสียจากอุตสาหกรรม ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากกระบวนการอุตสาหกรรม ตั้งแต่ขั้นตอนการล้างวัตถุดิบ กระบวนการผลิตจนถึงการทำความสะดวกโรงงาน รวมทั้งน้ำเสียที่ยังไม่ได้รับการบำบัดหรือน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว แต่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งอุตสาหกรรม องค์ประกอบของน้ำทิ้ง จากโรงงานอุตสาหกรรมจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับอัตราการไหลของน้ำทิ้งประเภทและขนาดโรงงาน

น้ำเสียจากเกษตรกรรม ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมทางการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ น้ำเสียจากการเพาะปลูกจะมีไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม และสารพิษต่างๆ ในปริมาณสูง ส่วนน้ำเสียจากการเลี้ยงสัตว์ จะพบสิ่งสกปรกในรูปของสารอินทรีย์เป็นส่วนมาก

ผลกระทบของน้ำเสีย

- มีสี/กลิ่นน่ารังเกียจ ไม่สามารถใช้อุปโภคและบริโภคได้
- เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทั้งในน้ำ ในบริเวณใกล้เคียง ทำให้เสียความสมดุลทางธรรมชาติ เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม
- เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนเพราะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค และเป็นพาหะนำโรคต่าง ๆ กลุ่มมนุษย์ สัตว์และพืช
- เป็นปัญหาต่อกระบวนการผลิตน้ำประปา ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพิ่มมากขึ้น

หลักการป้องกันมลพิษทางน้ำ

เราสามารถมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพที่ดีของแหล่งน้ำได้โดย

- ไม่ทิ้งของเสียลงสู่แหล่งน้ำ และทางระบายน้ำสาธารณะ
- ช่วยลดปริมาณการใช้น้ำ/ปริมาณขยะในบ้านเรือน

- ลดหรือหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช ในกิจกรรมทางการเกษตร หรือสารเคมีที่ใช้ในบ้านเรือน
- ควรนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์
- สร้างจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ ประหยัดการใช้น้ำเท่าที่จำเป็น

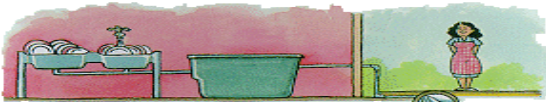

แนวทางปฏิบัติในการประหยัดและใช้น้ำ

อย่างรู้ค่า จำแนกตามประเภทของกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

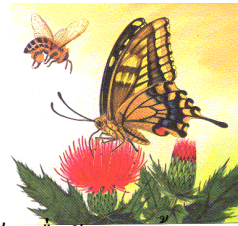
บ้านเรือนที่อยู่อาศัย

- เวลาแปรงฟัน โกนหนวด ควรใช้ภาชนะรองน้ำทุกครั้ง ไม่เปิดน้ำจากก๊อกโดยตรง
- เวลาอาบน้ำ ควรปิดก๊อกทุกครั้งขณะถูสบู่หรือสระผม
- เวลาซักผ้าหรือล้างจาน ควรใช้ภาชนะรองรับน้ำทุกครั้ง ไม่เปิดน้ำทิ้งไว้จนล้นภาชนะ
- ปิดก๊อกให้สนิททุกครั้งเมื่อเลิกใช้น้ำ
- หมั่นตรวจตราท่อน้ำในบ้านเป็นประจำเพื่อป้องกันการรั่วซึม
- น้ำที่ใช้งานประเภทหนึ่งแล้ว สามารถนำไปใช้งานประเภทอื่นอีกได้ เช่น น้ำสุดท้ายจากการซักผ้าหรือล้างจาน นำมาใช้ถูพื้นหรือรดน้ำต้นไม้ได้
- เลือกใช้สุขภัณฑ์ที่ช่วยประหยัดน้ำ เช่น ก๊อกน้ำชนิดที่เติมฟองอากาศ โถชักโครกรุ่นใหม่ที่ใช้น้ำเพียงครั้งละ 5 – 6 ลิตร

เกษตรกรรม

- รดน้ำแบบน้ำหยดแทนวิธีการรดตามปกติสำหรับพืชสวน
- รดน้ำตอนเช้าค่ำและตอนเย็นเพื่อป้องกันน้ำระเหยโดยไม่จำเป็น
- ปลูกริมแบบผสมผสานแทนการปลูกริมแบบเดี่ยว
- ไร่ปุ๋ยสัตว์ควรมีการบำบัดน้ำเสียและกำจัดของเสีย
- ใช้พืชน้ำ เช่น ผักตบชวา ผักบุ้ง ผักกะเฉดช่วยดูดซับสารอินทรีย์ในบ่อน้ำเสีย

อุตสาหกรรม

- นำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาหมุนเวียนใช้ใหม่
- บำรุงรักษาเครื่องจักรให้อยู่ในสภาพดี เพื่อป้องกันการรั่วไหลของน้ำในกระบวนการผลิต
- น้ำเสียจากโรงงานที่ปราศจากโลหะหนักและสารพิษ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงกับการเกษตร เช่น นำกากส่าจากโรงงานสุรานำไปใช้เลี้ยงนาข้าวได้

น้ำเสีย

“ใช้น้ำอย่างไรให้รู้คุณค่า
ลดปัญหามลพิษ”

โดย

คณะกรรมการระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์
โรงพยาบาลพนมสารคาม